

JUDr. Michael Kincl

metodické a odborné poradenství v oblasti veřejné podpory

lektorská činnost

Aloise Skotáka 10, 678 01 Blansko

tel: 606 829 369, e-mail: kincl@verejna-podpora.info;m_kincl@volny.cz

IČ: 86980181

**Posouzení návratné finanční výpomoci ze strany Ústeckého kraje obci
Dlažkovice z hlediska pravidel EU pro oblast veřejné podpory**

Použité podklady k posouzení

- Předání věci č. 4/5/2023/LP a informace v něm obsažené.
- Průvodní e-mail s popisem problému ze dne 24. 3. 2023, zaslaný paní Eliškou Plutovou, samostatnou referentkou Odboru legislativně právního Krajského úřadu Ústeckého kraje (dále jen „Kraj“).
- Rozhodnutí Ministerstva pro místní rozvoj o poskytnutí dotace, č. j. 31018/2008-72, týkající se akce „Oprava vodní záchytné nádrže zasažené živelní pohromou p. p. č. 42, Dlažkovice“.
- Závěrečné vyhodnocení akce ze strany Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 3. 11. 2010, č. j. 21278/2009-52.
- Pokyn k nastavení rozpočtového limitu R 05 195.

v textu budou dále označovány jako „podklady“ nebo „předložené podklady“.

Popis situace

Z předložených podkladů vyplývá, že obec Dlažkovice (dále jen „Obec“) čerpala investiční dotaci ze státního rozpočtu prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj

na akci „Oprava vodní záchytné nádrže zasažené živelní pohromou p. p. č. 42, Dlažkovice“.

V roce 2011 byl Obci uložen za porušení rozpočtové kázně odvod ve výši 3 986 000 Kč, přičemž Obec podala proti příslušnému rozhodnutí neúspěšně odvolání, správní žalobu i kasační stížnost.

V roce 2017 Generální finanční ředitelství (dále jen „GFŘ“) Obci prominulo částku 3 719 186 Kč (93,31 % odvodu) s tím, že Obec uhradila zbývajících 266 814 Kč.

V roce 2012 bylo Obci vyměřeno penále odpovídající částce 3 986 000 Kč, kdy proti výměru nebyl uplatněn řádný opravný prostředek. V roce 2015 Obec podala žádost o prominutí penále, avšak vzhledem k tomu, že žádost nebyla podána ve lhůtě 1 roku od nabytí právní moci platebního výměru, GFŘ řízení o prominutí penále zastavilo. Obec nebyla následně úspěšná v odvolacím řízení. Neúspěšně podala i správní žalobu a kasační stížnost.

Podklady uvádí, že vedení Kraje se rozhodlo Obci se vzniklou situací pomoci a zamýšlí jí poskytnout návratnou finanční výpomoc (bezúročnou) se splatností v roce 2026.

Zadání

1. Posoudit návratnou finanční výpomoc z hlediska souladu s pravidly EU pro oblast veřejné podpory.
2. V případě závěru, že se jedná o veřejnou podporu, doporučit další postup.

Obecně k veřejné podpoře

Vymezení pojmu „veřejná podpora“ vyplývá z čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU (dále jen „SFEU“)¹.

Čl. 107 odst. 1 SFEU stanoví, že:

„Podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouvy jinak“.

Veřejná podpora tak bývá vymežována prostřednictvím znaků, na nichž se shodla teorie i rozhodovací praxe orgánů a institucí EU. Jsou jimi:

1. Selektivní zvýhodnění určitého podniku (podniků) či odvětví výroby (služeb), a to jakoukoliv formou
2. Poskytování státem nebo ze státních prostředků (zatížení veřejných rozpočtů).
3. Možné narušení soutěže na vnitřním trhu EU a
4. Možné ovlivnění obchodu mezi členskými státy EU.

Z rozhodovací praxe Evropské komise vyplývá, že naplnění uvedených znaků vždy ve svých rozhodnutích posuzuje. **V této souvislosti platí, že tyto znaky musí být v případě určitého opatření naplněny kumulativně.** Pokud by absentoval byť jediný z nich, o veřejnou podporu by se nejednalo.

¹ Vymezení pojmu „veřejná podpora“ se rovněž věnuje Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie č. 2016/C 262/01 (v textu dále jen jako „Sdělení“).

Soulad s pravidly EU pro oblast veřejné podpory

V posuzovaném případě je klíčovou otázkou, zda příjemce výhody formou návratné finanční výpomoci (Obec)² naplňuje znaky podniku. Pravidla veřejné podpory se totiž aplikují pouze ve vztahu k podnikům³.

Definici pojmu „podnik“ právo EU neobsahuje. Je tak třeba vyjít z konstantní judikatury, podle níž je podnikem jakákoliv entita bez ohledu na právní status či způsob financování, vykonávající tzv. ekonomickou aktivitu⁴. Za ekonomickou aktivitu je třeba považovat činnost spočívající v nabízení zboží a služeb na daném trhu⁵.

Z uvedeného vyplývají následující skutečnosti. To, zda se jedná o podnik, neurčuje právní forma, vlastnická struktura, rozdělení a charakter základního kapitálu, charakter řídicích orgánů apod., nýbrž vykonávaná činnost, která musí být ekonomickou⁶. Je tak zřejmé, že podnikem mohou být i územně samosprávné celky, pokud vykonávají ekonomické aktivity.

Jinými slovy, aby bylo možné uvažovat o naplnění znaků veřejné podpory, je nezbytné, aby výhoda směřovala či byla spojená přímo nebo nepřímo s danou ekonomickou aktivitou. V tomto případě by se tak muselo o ekonomickou aktivitu jednat v případě původního projektu, na který byla uvedená dotace poskytnuta.

Domnívám se, že tomu tak není. Z předložených podkladů je zřejmé, že dotace byla poskytnuta v souvislosti s opravou záchytné nádrže zasažené živelní pohromou. Podklady nedokládají, že by v souvislosti s touto nádrží docházelo k výkonu ekonomické aktivity, tj. nabízení zboží či služeb na trhu (např. služby pro rekreaci apod.). Jde tak o infrastrukturu spojenou s výkonem veřejné moci (běžná činnost Obce vyplývající z příslušných zákonů). Navíc i kdyby šlo o ekonomickou aktivitu,

² Výhoda v případě návratné finanční výpomoci spočívá v její bezúročnosti. Výše výhody se pak rovná ušlým tržním úrokům za relevantní období.

³ Čl. 2 odst. 6 Sdělení.

⁴ Rozhodnutí Evropského soudního dvora v případě C – 41/90 Höfner v Macrotron.

⁵ Rozhodnutí Evropského soudního dvora ve spojených případech C – 180/98 a C – 184/98 Pavlov.

⁶ Taxativní výčet entit splňujících znaky podniku neexistuje.

z webových stránek Obce vyplývá, že jde o velmi malý územně samosprávný celek se 140 obyvateli⁷. Případné ovlivnění obchodu by tam bylo podle mého názoru nanejvýš marginální a nedošlo by tak k naplnění 4. znaku veřejné podpory.

Závěrem

Po prostudování předložených podkladů konstatuji, že uvedená návratná finanční výpomoc **veřejnou podporu podle čl. 107 odst. 1 SFEU nezakládá. Není tak rovněž třeba postupovat podle pravidla *de minimis*.**

V Blansku dne 27. 3. 2023

JUDr. Michael Kincl

JUDr. Michael Kincl
Růžka Šlotáka 10
678 01 Blansko
IČ: 86980181

⁷ <https://www.dlazkovice.cz/o-obci>